

Jaarpublicatie 2023

WERK&MANTELZORG

**AANDACHT VOOR
MANTELZORG
WERKT OP KRAPPE
ARBEIDSMARKT!**

“Flexibiliteit betaalt
zich altijd terug”

Colofon

Stichting Werk&Mantelzorg
Wilhelminaweg 12
3941 DG DOORN
T (0343) 47 78 90
M info@werkenmantelzorg.nl
www.werkenmantelzorg.nl

Tekst & redactie: Lenette van Tienhoven
Cijfers & feiten: Wies Kerkvliet
Vormgeving: Erik de Bruijn
Fotografie: Angeline Swinkels

Over Werk&Mantelzorg

Werk&Mantelzorg zet Nederland in beweging naar een mantelzorgvriendelijk arbeidsklimaat. Om dit te bereiken werken we nauw samen met overheid, gemeenten, werkgeversorganisaties, vakbonden, lokale -en regionale organisaties, verzekeraars, A&O fondsen en brancheorganisaties.

De cijfers in dit magazine zijn gebaseerd op de Werk&Mantelzorg Monitor en peilingen onder het Werk&Mantelzorg Panel.

© Werk&Mantelzorg 2023

Meer werken én meer zorgen

Grote vraag naar personeel op krappe arbeidsmarkt

Werkgevers hebben steeds meer moeite om voldoende personeel aan te trekken en uitstroom te voorkomen. Door de vergrijzing gaan de komende jaren meer oudere werknemers met pensioen dan dat er jonge mensen instromen. Verder zien we dat door de stijgende prijzen van energie, levensmiddelen én de crisis op de woningmarkt er een financiële noodzaak is om (meer) te werken. De arbeidsmarktkrapte speelt in alle sectoren, maar vooral in de zorg, het onderwijs en de kinderopvang. Juist in deze sectoren werken traditioneel veel vrouwen en combineren veel werknemers hun werk met mantelzorgtaken.

Goed werkgeverschap van belang

De krappe arbeidsmarkt maakt het voor werknemers makkelijker om van baan te wisselen en zorgt voor meer concurrentie tussen werkgevers. Ook zorgt deze krapte dat werknemers kritischer kijken naar wat een organisatie te bieden heeft. Een deel zoekt bewust naar een werkgever die maatschappelijk betrokken is, duurzaamheid belangrijk vindt en naast een goed salaris wat extra biedt aan zijn personeel.

”

Het aantal werkenden met mantelzorgtaken gaat stijgen, van **1,8** miljoen in 2020 naar **2,1** miljoen in 2040 - RIVM

Druk op mantelzorgers neemt toe

We worden ouder, de vraag naar zorg neemt toe en het aantal mantelzorgers per zorgvrager neemt af. Tegelijkertijd is er in de zorgsector een enorm personeelstekort, een hoog ziekteverzuim als gevolg van de coronacrisis en een groot verloop onder het personeel. Bovendien is er nog een achterstand van 100.000 operaties in de ziekenhuizen. Dit heeft tot gevolg dat de druk op mantelzorgers verder toeneemt.

Inmiddels combineert **1** op de **4** werknemers het werk met de zorg voor een naaste die langdurig ziek is, een beperking heeft of hulpbehoevend is. In de zorgsector is zelfs **1** op de **3** werknemers ook mantelzorger.

Onbenut potentieel biedt kansen

We zien dat er een enorm onbenut potentieel aan arbeidskrachten is onder mantelzorgers. Uit een peiling onder het Werk&Mantelzorg Panel blijkt dat **30%** van de werkende mantelzorgers meer uren wil werken, mits er iets verandert op het werk. We zien dat als de combinatie van werk en zorg beter geregeld is, er ook meer gewerkt kan worden.

“Als het beter te combineren was geweest was ik niet gestopt met werken”

Taboe doorbreken

44% van de mantelzorgende werknemers praat hierover niet met de leidinggevende. Om verschillende redenen: ze zien zichzelf niet als mantelzorger, ze vinden dat dit privé is, ze vinden dat ze het zelf moeten oplossen of er wordt op het werk niet over mantelzorg gesproken. Dit biedt kansen aan werkgevers. Als je weet wat er thuis speelt, kun je meedenken over mogelijke oplossingen en uitval voorkomen.

Gewenste veranderingen op het werk

Direct weggunen bij nood	48%
Flexibele werktijden	40%
Begrip leidinggevende	33%
(Deels) thuis kunnen werken	33%
Hulp bij (regelen) mantelzorg	22%
Persoonlijke coaching	21%
Begrip collega's	16%
Geen avond/nacht/weekend diensten	16%

Profiel werkende mantelzorger

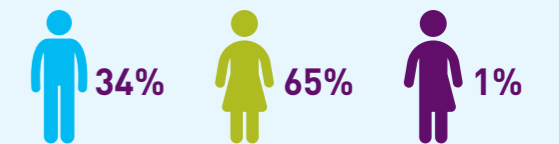
1 op de vier werknemers is mantelzorger

Top 3 behoeften werkende mantelzorger

- 1 flexibiliteit in werkplek en -tijd
- 2 aandacht en begrip
- 3 maatwerkoplossingen

Gender

Leeftijd

jonger dan 35 jaar	6%
35-45 jaar	17%
46-55 jaar	39%
ouder dan 55 jaar	38%

Mantelzorguren per week

minder dan 5 uur	39%
5-8 uur	29%
9-20 uur	25%
meer dan 20 uur	7%

En dan komt de emotionele belasting er nog bij!

Duur mantelzorg

minder dan een jaar	14%
1-5 jaar	39%
meer dan 5 jaar	47%

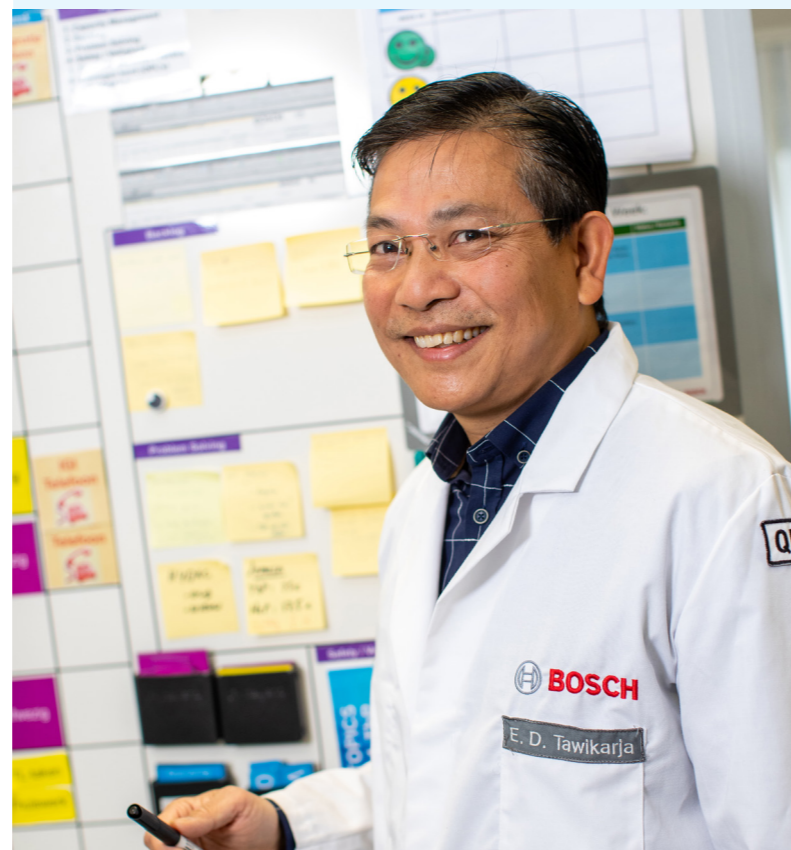
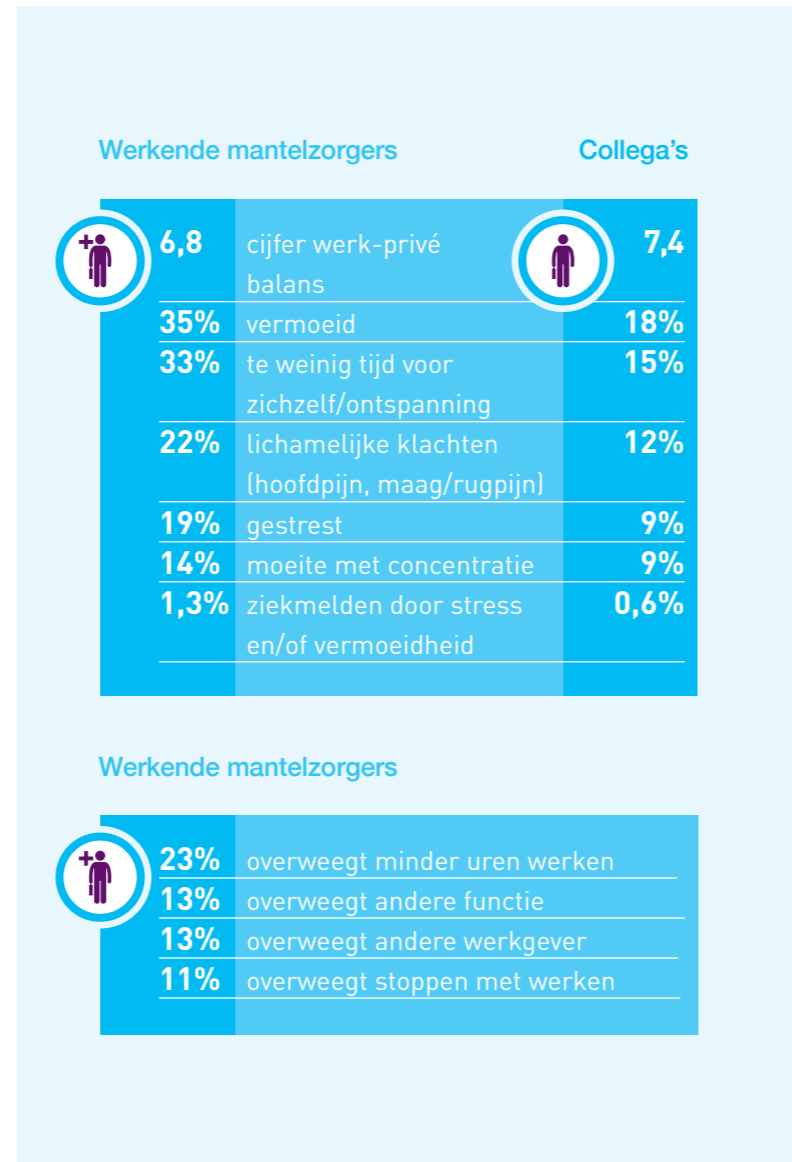
Mantelzorg heeft impact op het werk

Mantelzorg is geen keuze, het kan iedereen overkomen, dus ook jou of jouw medewerkers. Meestal gaat het goed, maar we zien dat werknemers met mantelzorgtaken een lager cijfer geven voor hun werk-privébalans, meer gezondheidsklachten hebben en zich vaker ziekmelden dan hun collega's. Mantelzorg vormt de grootste oorzaak van deze gezondheidsklachten, 48% geeft mantelzorg als reden aan. Ook zien we dat bijna 25% van de mantelzorgers overweegt om minder uren te gaan werken. 1 op de 10 denkt er zelfs aan om helemaal te stoppen met werken.

“ Het starten met mantelzorg verhoogt het risico op langdurig werkverzuim - SCP

Ziekteverzuim kost (veel) geld

Verzuim is niet alleen voor werknemers een probleem, maar ook voor werkgevers. Ziekteverzuim is namelijk kostbaar: een dag uitval kost een werkgever al snel 300 euro. Bovendien kan verzuim de productiviteit van bedrijven verminderen als de werknemer niet kan worden vervangen of tijdelijke vervanging niet te vinden is.

Werkgevers met aandacht voor mantelzorg hebben een streepje voor

Uit de peiling van Werk&Mantelzorg blijkt dat 92% van de werkende mantelzorgers vindt dat een mantelzorgvriendelijk beleid het verschil kan maken. Ook speelt bij 87% van de werkende mantelzorgers aandacht voor de werk-privésituatie een rol bij de keus voor een nieuwe werkgever.

Werkgevers kunnen hierop inspelen. En dat is makkelijker en goedkoper dan veel werkgevers denken. Door op tijd met mantelzorgers in gesprek te gaan, kun je voorkomen dat deze werknemers uitvallen, minder gaan werken of zelfs stoppen met werken. Bespreek samen of er aanpassingen op het werk nodig zijn of juist in de thuissituatie, zodat mantelzorgers kunnen blijven werken én zorgen.

Organisaties die aandacht en begrip hebben voor werknemers met mantelzorgtaken, flexibel zijn en maatwerkoplossingen bieden, zijn een aantrekkelijke werkgever op een steeds krappere arbeidsmarkt. Hiermee voorkomen zij (langdurig) verzuim en kunnen bovendien op loyaliteit van hun medewerkers rekenen.

Maatwerkoplossingen in de praktijk

Dé mantelzorger bestaat niet, maar ook dé oplossing bestaat niet. Samen in gesprek, de werkende mantelzorger met leidinggevende en het team, komen de mooiste oplossingen naar boven. Dit is vrijwel altijd maatwerk.

Werk&Mantelzorg adviseert al meer dan tien jaar werkgevers en heeft de tien meest gebruikte maatwerkoplossingen op een rijtje gezet:

- 1 Flexibiliteit in werktijd, -dag en -plaats.
- 2 Mogelijkheid om in bepaalde periodes meer of minder uren te werken.
- 3 Tijdelijk of permanent een andere functie/project.
- 4 Samen met iemand anders een functie delen.
- 5 Thuiswerken.
- 6 Bellen op het werk met thuis of met instanties.
- 7 Bereikbaar mogen zijn tijdens werktijd.
- 8 Tussendoor even naar huis kunnen.
- 9 Tijdige aankondiging als werktijden veranderen, overwerk noodzakelijk is of trainingen/ werkzaamheden ver(der) weg plaatsvinden.
- 10 Invloed op het werkrooster.

“Er is meer mogelijk
dan je denkt”

Alles over de combinatie
werk en mantelzorg
voor werkgevers

Meer informatie, tips en tools

 www.werkenmantelzorg.nl

Tips voor een goede combinatie werk en mantelzorg

Voor werkgevers

- Zorg dat beleid en regelingen bekend zijn.
- Maak mantelzorg tot een vast bespreekpunt tussen leidinggevende en medewerkers.
- Maak bekend waar men buiten de organisatie terecht kan voor ondersteuning.
- Maak gebruik van een mantelzorgmakelaar om mantelzorgers te ondersteunen.

Voor leidinggevenden

- Vraag actief naar de combinatie werk en mantelzorg.
- Geef aandacht en begrip, denk mee over oplossingen.
- Denk niet in kosten, maar in baten op de lange termijn: inzetbaarheid, gezondheid en loyaliteit.
- Leg afspraken vast, evalueer regelmatig, pas aan wanneer nodig.
- Kijk op MantelzorgWerkt.nl voor praktische tips en tools.

Voor collega's

- Geef aandacht en begrip.
- Denk mee over oplossingen.

Voor mantelzorgers

- Maak het op tijd bespreekbaar.
- Denk zelf na over wat jou kan helpen, zowel op je werk als bij je zorgtaken.
- Kijk op Mantelzorgpower.nl voor praktische tips en informatie.